

พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในประเทศไทย

นางสุลักษณ์ นีติธรรม

007107

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต
แผนกวิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2518

THE ADMINISTRATIVE BEHAVIOR OF ADMINISTRATORS IN
NURSING INSTITUTES IN THAILAND

Mrs. Sulaksana Meechoosup

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University
1975

มัธยศึกษาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุเมตติให้มัธยานิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต

.....
.....

นายคึณพิทักษ์ไทยลัย

.....
.....
.....

.....
.....

.....
.....
.....

คณะกรรมการตรวจสอบ

ดร. วิเชียร หัวลาก

อาจารย์ชูศักดิ์ คำภูมิการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ลิขสิทธิ์ของมัธยศึกษาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวขอวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล
ในประเทศไทย

ผู้
ดื่ม
แยนกิว่า
ปีการศึกษา
2517

นางสุลักษณ์ เมฆารัพ
บริหารการศึกษา

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรม 7 อย่างซึ่งไกแก่ การวางแผน การจัดระเบียบบริหารงาน การบริหารงานบุคคล การวินิจฉัยสังการ การประสานงาน การเสนอรายงาน และการจัดทำงบประมาณการ เงินกองผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลฯ ในประเทศไทย เท่าที่เป็นอยู่ ขณะนี้

2. เพื่อหาความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมของผู้บริหารสูงสุดกับผู้บริหารระดับรอง

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กวนว่า เรื่องเกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษาจากคำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวของ ควบคุมการสร้างแบบสอบถาม แบบสอบถามที่สร้างขึ้นนั้นโคนนำไปทดสอบกับผู้บริหารโรงเรียนพยาบาลค้าง ฯ ในกรุงเทพมหานครจำนวน 10 คน เพื่อปรับปรุง และแก้ไขขอบเขตของ ฯ ทดลองนั้นผู้วิจัยได้สังเกตแบบสอบถามฉบับแก้ไขแล้วไปยังผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลแห่งนนค 131 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืนมา 44 แบบ เป็นแบบสอบถามที่ได้รับจำนวน 106 ชุด ก็คือเป็นร้อยละ 80.91 ไกคำขออุณห์ไกมาวิเคราะห์โดยห้ากราวยะ ของคำตอบ และคัดลอกมาบฐานนิยม

สรุปผลการวิจัย

1. พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาลโดยทั่วไป มีดังนี้

1.1 การแสดงนโยบายและการวางแผน ผู้บริหารส่วนใหญ่จะแสดงนโยบาย
ให้ทราบอย่างพร้อมทั่วไป และในการวางแผนก็จะคงกราฟใหญ่ ๆ ของโรงเรียน คณะกรรมการ
จะประชุมรวมกันในการวางแผนและโครงการ ส่วนแผนการ เรียนการสอนของแต่ละวิชาในนั้น
ส่วนใหญ่จะในแต่ละแผนกวิชาแล้วผิดชอบ และมีอิสระในการวางแผนการสอนในวิชาของตน

1.2 การจัดระเบียบบริหารงาน ส่วนใหญ่จะมีการประชุมบอกให้ทราบถึง
กำหนดงบประมาณที่ห้องแม่คอก บางแห่งจะมีห้องแผนผังแสดงสภาพการบังคับบัญชา มีการประชุม^๑
และแจกแจงหน้าที่เป็นรายลักษณะอักษรประกอบให้ทราบทั่วไป

1.3 การบริหารงานบุคคล ส่วนใหญ่จะพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงาน
จากหลาย ๆ อย่าง ที่สำคัญคือความรักงานและสามารถปรับปรุงงานในหน้าที่ ความสามารถ
และความมีน้ำใจในการปฏิบัติงาน ความรู้และความประพฤติที่เหมาะสม รวมทั้งความสามารถ
เสมอในการปฏิบัติหน้าที่ นอกเหนือไปยังมีการพัฒนาครุยวิชาชีพที่ส่งไปอบรมวิชา
การ เป็นส่วนใหญ่

1.4 ในกรณีวินิจฉัยสั่งการและกำกับหน่วยงาน ผู้บริหารส่วนใหญ่จะปฏิบัติ
การประชุมและทั้งหมดจะมีกระบวนการพิจารณา

1.5 การติดตามประสานงาน ส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ของแผนกธุรการ นอกจาก
การประสานงานของหน่วยงานภายในบอยต่าง ๆ จะเป็นไปด้วยกันแล้ว โรงเรียนยังมีความสัมพันธ์
กับสถาบันอื่นด้วยวิธีการทาง ๆ วิถีความ เช่น การ เข้าร่วมสัมมนา หรือประชุมวิชาการ และ
ขอรับนักศึกษาจากสถาบันอื่น เข้าฝึกปฏิบัติงานหรือคงงาน เป็นครั้งคราว

1.6 การบันทึกรายงาน โรงเรียนส่วนใหญ่จะมีการวิเคราะห์วิจัยผลการ เรียน
ของนักเรียน เพื่อนำมาปรับปรุงวิธีการสอนของครุยวิชาชีพ และครุยวิชาชีพส่วนใหญ่มีโอกาส
ทราบเรื่องราวค้าง ๆ จากการประชุมเป็นส่วนใหญ่ รองลงมา เป็นประกาศและหนังสือ เว็บ

- 1.7 เกี่ยวกับงบประมาณการ เงิน ผู้บริหารส่วนใหญ่ เข้าใจในระเบียบการใช้จ่าย เงินงบประมาณเป็นบางเรื่อง และ ที่ไม่เข้าใจ เนื่องจาก ส่วนน้อยที่เข้าใจดี
2. ผลการ เปรียบเทียบพัฒนาทางการบริหารของผู้บริหารสูงสุดในปีงบประมาณ กับ ผู้บริหารระดับรอง ปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title : The Administrative behavior of Administrators
in Nursing institutes in Thailand

Name : Mrs. Sulaksana Meechoosup

Department : Educational Administration

Academic Year : 1974

Abstract

The Purpose of the Study

1. To Study seven types of behaviors of nursing institutes administrators, namely, planning, organizing, staffing, directing co-ordinating, reporting and budgeting.
2. To discover the differences in behaviors of the top administrators and those at lower levels.

Methods and Procedure

Books, journals and other research documents were used in preparing the questionnaire. The pretesting of the questionnaire was completed by 10 subjects from nursing schools in Bangkok. Then 131 copies of the revised questionnaire were distributed to nursing school administrators. Of these 131, 106 were filled out and returned. The non-response rate was about nineteen percent. The data were analyzed using percentages and the mode of response.

Major Findings

1. The analysis of the data reveals the following common behaviors of the administrators.

1.1 In connection with planning and information of policies to others, most administrators inform their staffs the plans and policies. The staff in most of the schools is asked to participate in planning the major projects. Each department is responsible for instructional planning of individual courses with considerable freedom.

1.2 In connection with administrative regulations, each individual is informed of his duty. In some places, lines of organization are shown by charts, and distribution of work is announced in written form.

1.3 In connection with the management of the staff working evaluation of each individual is judged by different criteria, some of which are dedication, working potential, ability, cooperation, knowledge, conduct as well as strong interest. Personnel development is carried out, in most cases, by inservice training.

1.4 In connection with executive of plans and assignment of work, meetings are called and committees are nominated.

1.5 In connection with coordination within the schools, the administrative office is responsible for it. There are, however, other means of cooperation for better relations with other nursing

schools or institutes through seminars, academic activities and exchange program of student's learning experience.

1.6 In connection with recording, most schools analyze the students'grades as a means of improving the method of instruction. Instructors are usually informed of all affairs at the meetings, and also by announcements or circulars.

1.7 In connection with budgeting, most administrators are aware of some of the budgeting regulations. Some do not know any regulations at all. Very few have complete understanding about it.

2. Administrative behaviors of the top administrators and those at lower levels are not difference.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมประการ

การวิจัยนี้สำเร็จลงให้ความร่วมมือวาย เห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย อัน
ได้แก่ อาจารย์ ดร. วิเตียร ทวีราก ในฐานะอาจารย์คุณคุณการวิจัย ให้ความ
ช่วยเหลือแนะนำเมื่อปีที่แล้ว ตลอดจนผู้ทรงค่าแห่งบริหารของสถานศึกษาฯ อาทิ
21 แห่ง ที่ได้ร่วมพยายามออกแบบและดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอ
กราบขอบพระคุณทุกท่าน มาก ณ ที่นี้

ผู้วิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

- บทคัดย่อภาษาไทย
- บทคัดย่อภาษาอังกฤษ
- กิจกรรมประจำปี
- รายการตารางประจดบัน

บทที่		
1. บทนำ		
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1	
ปัญหาวิจัย	12	
วัสดุประสิทธิภาพของการวิจัย	12	
ขอบเขตของการวิจัย	12	
ประโยชน์ของการวิจัย	13	
ภาระหน้าที่ของคำที่ใช้ในการวิจัย	13	
สมมติฐาน	14	
วิธีการดำเนินการวิจัยโดยย่อ	15	
สำนักข้อมูลเชิงวิจัย	15	
2. ขออภัยและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้	16	
ความหมายของคำว่าผู้นำ	16	
ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมและบทบาทของผู้นำ	17	
ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะและคุณสมบัติของผู้นำที่ดี	23	
สรุปพฤติกรรมผู้นำหรือผู้บริหารที่ดีทางด้านการศึกษา	24	
การวางแผน	28	

บหท	หนา
การจัดองค์กร	33
การบริหารงานบุคคล	38
การอำนวยการ	44
การประสานงาน	49
การบันทึกรายงาน	52
การจัดทำแบบประเมินผลการเงิน	54
3. วิธีดำเนินการวิจัยและกิจกรรมของนัก	60
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
5. สรุปการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ	131
รายงานรวม	159
ภาพรวม	164

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. รายชื่องบประมาณ	66
2. จำนวนปีที่แผนบริหารรับราชการ	67
3. เพศของบุคลากร	68
4. สถานะภาพทางการสมรสของบุคลากร	68
5. จำนวนปีที่ดำรงตำแหน่งบุคลากร	69
6. อุปชื่องบุคลากร	70
7. ประสบการณ์ด้านการสอน	71
8. เกี่ยวกับการแลงโภบายของโรงเรียน	73
9. ความเชื่อใจในนโยบายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียน	74
10. การวางแผนการทางฯ ในโรงเรียน	75
11. การวางแผนและโครงการในการปฏิบัติงาน	76
12. การวางแผนจัดครุศาสตร์อาจารย์สอนและจัดการงานสอน	77
13. ความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนงานทุกอย่างที่วางไว้	78
14. การปฏิบัติในการวางแผน	79
15. การปฏิบัติในการวางแผนการเรียนการสอนและการดำเนินโรงเรียน	80
16. เกี่ยวกับการบริหารงาน	81
17. ความรู้ที่มีต่อการบริหารงานในโรงเรียน	82
18. ความรู้ที่มีต่อการวางแผนงาน	83
19. หลักที่ใช้มากที่สุดในการวางแผนเพื่ออำนวยการ	84
20. ความเห็นเกี่ยวกับการที่นักบังคับบัญชา ภารกิจระหว่างประเทศฯ มากน้อยเพียงไร	85

ตารางที่

21.	วิธีที่ใช้มากที่สุดในการช่วยส่งเสริมให้ครูอาจารย์มีแนวรุกด้านการสอน	86
22.	หลัก เกณฑ์ใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานของนักมัธยศึกษา	87
23.	หลัก เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเงื่อนไขคัดเลือกนักเรียน	88
24.	วิธีการที่ใช้มากที่สุดในการทายเดือนักเรียนที่มีปัญหา	89
25.	วิธีที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนของนักเรียนให้ดีขึ้น นอกเหนือจากการปรับปรุงการสอน	90
26.	วิธีที่ใช้มากที่สุดในการวิเคราะห์สังการ เพื่อคำแนะนำการอบรมโดยบังเอิญ	91
27.	หลัก เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาจัดครัวอาหารยื้อเยี่ยมนักเรียน	92
28.	วิธีการอบรมหมายงานโดยห้าไม่ให้เกณฑ์ไม่มัธยศึกษา	93
29.	ผู้สื่อสารสั่งการให้ครูอาจารย์ปฏิบัติงาน	94
30.	วิธีการติดตามผลงาน เมื่อไถ่อกคำสั่งให้แก่ไม่มัธยศึกษาทำ	95
31.	บัญชีที่เก็บชนิดตั้งจากที่ได้สั่งงานหรือมอบหมายงานไว้แล้ว	96
32.	วิธีที่ใช้มากที่สุดในการรับมอบหมายงานให้แก่ไม่มัธยศึกษา	97
33.	วิธีการปฏิบัติ เมื่อมีภาระสอนความคิดเห็นให้ครูฯ	98
34.	วิธีที่ใช้มากที่สุดในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ	99
35.	ความรู้ที่มีต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานทาง ๆ ในโรงเรียน	100
36.	วิธีที่ไม่มัธยศึกษาจะเข้าพบบริหาร	101
37.	วิธีการสร้างความสัมพันธกับสถาบันอื่น	102
38.	วิธีที่ใช้มากที่สุดเพื่อให้ครูอาจารย์ในโรงเรียนໄกว่าท่านเรื่องราวทาง ๆ	103
39.	วิธีการที่ครูอาจารย์จะรายงานเรื่องการเรียนการสอน ให้บังคับบัญชาสูงสุดทราบ	104

ตารางที่

หน้า

40.	ไนน์เพลที่ได้จากการวัดเดนก เรียนมาโดยประโยชน์อีร์นานาที่สุด	105
41.	วิธีที่นับครองจะไหทราบผลการ เรียนของนักเรียน	106
42.	ผู้ตัดทำแบบประเมินของโรงเรียน	107
43.	ลักษณะของการจัดสร้างแบบประเมินในโรงเรียน	108
44.	ผลความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของนักเรียน	109
45.	ความเข้าใจในระเบียบการจ่ายเงินของนักเรียน	110
46.	การใช้แบบประเมินในการจ่ายเงินของโรงเรียน	111
47 - 85	เปรียบเทียบพฤติกรรมทางการบริหารระหว่างผู้บริหารสูงสุดกับผู้บริหารระดับรอง	112 - 150

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย